

Skuteczność polityki przeciwdziałania unikaniu opodatkowania wobec zmian strategii podatkowych holdingów międzynarodowych

dr Monika Laskowska

Teza pracy

Główna teza pracy:

tendencje w ramach strategii podatkowych holdingów międzynarodowych zależą od skuteczności polityki państwa dotyczącej przeciwdziałania unikaniu opodatkowania

Szczegółowe hipotezy badawcze

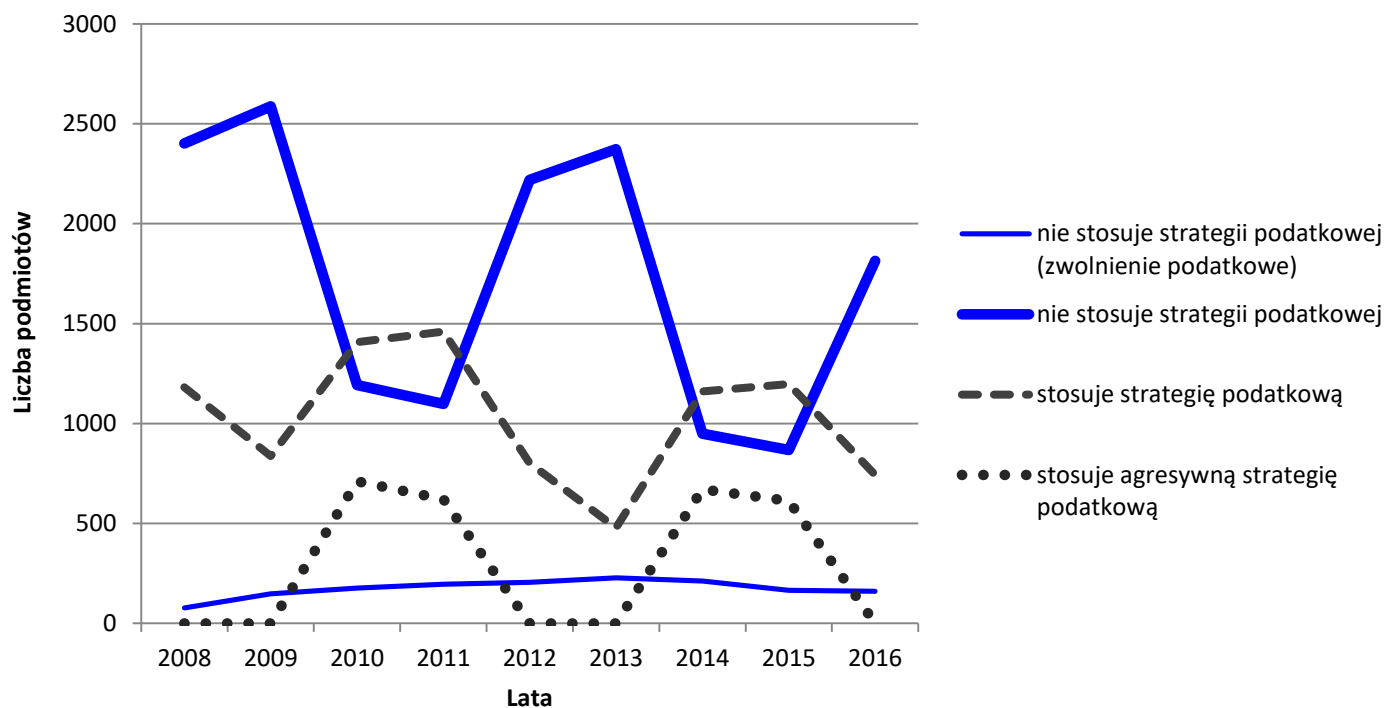
1. Poprawa skuteczności niektórych narzędzi przeciwdziałania unikaniu opodatkowania jest możliwa dzięki integracji polityki państw członkowskich Unii Europejskiej.
2. Tylko wybrana polityka państwa przeciwdziałająca unikaniu opodatkowaniu wywołuje (wbrew swojemu celowi) tendencję holdingów międzynarodowych do dalszej hybrydyzacji strategii podatkowej.
3. Wycofanie się ze strategii podatkowej przyjętej przez holding międzynarodowy może być skutkiem braku możliwości oszacowania przez niego korzyści podatkowych wynikających z przewidywanej polityki podatkowej państwa.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW

1. Oddziaływanie między państwem a holdingiem międzynarodowym w obszarze podatkowym ma charakter wzajemny i wyznacza tendencje zmian strategii podatkowych przez holdingi międzynarodowe

- Relacje pomiędzy państwem i holdingiem międzynarodowym charakteryzuje wzajemne dostosowywanie się.
- Pomimo długookresowego charakteru strategii podatkowych, działania holdingów międzynarodowych mają charakter dynamiczny.
- W krótkim okresie zaznaczają się różne tendencje zmian strategii podatkowych przez holdingi międzynarodowe.

Tendencje w stosowaniu strategii podatkowych w Polsce w latach 2007-2016

2. Tendencje do hybrydyzacji strategii podatkowych lub rezygnacja z korzystania (z niektórych) z nich zależą od skuteczności polityki państwa dotyczącej przeciwdziałania unikaniu opodatkowania

- Gdy wystąpi czynnik wymuszający zmiany strategii, to racjonalnym zachowaniem holdingów konkurujących na tym samym terytorium jest podjęcie decyzji o dalszej hybrydyzacji stosowanych strategii podatkowych.
- Podjęcie decyzji o wycofaniu się z prowadzonej strategii podatkowej jest działaniem zdominowanym i nie zostanie wybrane przez holding, nawet jeśli państwo nie egzekwuje prawa.

3. Wycofanie się z przyjętej przez holding międzynarodowy strategii podatkowej może być skutkiem niemożności oszacowania przez niego korzyści podatkowych

- Holdingi międzynarodowe nie wycofują się całkowicie z przyjętych strategii podatkowych.
- Możliwe jest częściowe wycofanie ze strategii przy braku możliwości oszacowania korzyści podatkowych.

4. Tylko wybrana polityka państwa przeciwdziałająca unikaniu opodatkowania skutkuje (wbrew swojemu celowi) tendencją holdingów międzynarodowych do dalszej hybrydyzacji strategii podatkowej

- Zmiany przepisów podatkowych mogą być powodem do agresywnej hybrydyzacji strategii podatkowych lub ograniczania hybrydyzacji przez inne podmioty w tym samym roku podatkowym.
- Odpowiedzią na środki indywidualnie dobierane przez państwa w zakresie przeciwdziałania unikaniu opodatkowania jest dalsza hybrydyzacja strategii podatkowych przez holdingi.

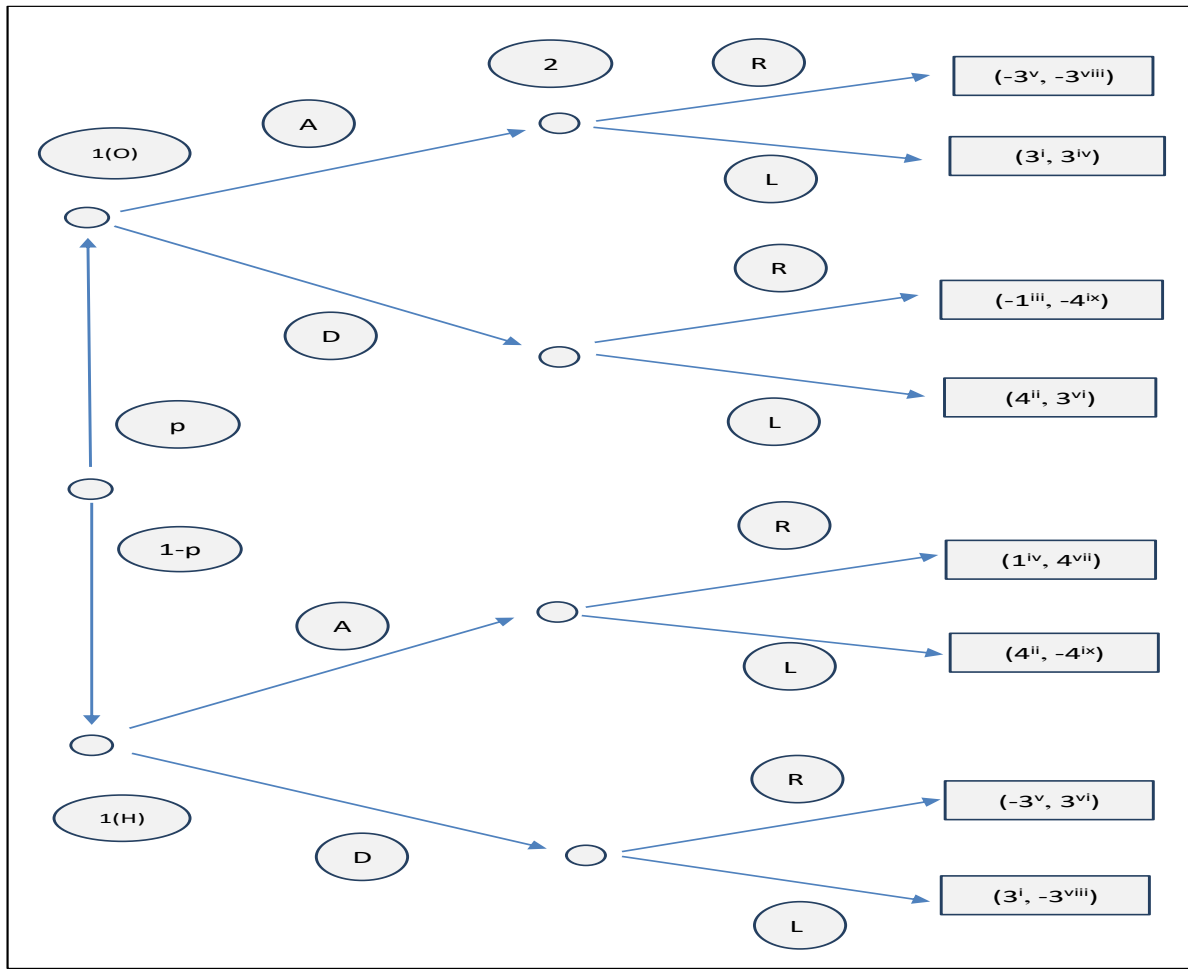
5. Poprawa skuteczności niektórych narzędzi przeciwdziałania unikaniu opodatkowania jest możliwa dzięki integracji polityki państw członkowskich Unii Europejskiej.

- Istnieje sprzeczność pomiędzy interesem pojedynczego holdingu a interesem grupy holdingów.
- Asymetria informacji pomiędzy państwem i holdingiem może być ograniczona na skutek wymiany informacji pomiędzy zainteresowanymi państwami.
- Skuteczna wymiana informacji jest możliwa pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

6. Poprawa skuteczności niektórych narzędzi przeciwdziałania unikaniu opodatkowania jest możliwa przy elastycznym stosowaniu przez państwo różnych środków.

- Zwiększenie skuteczności polityki podatkowej dotyczącej cen transferowych wymaga uwzględnienia przynajmniej dwóch typów zachowań holdingów oraz dwóch rodzajów stosowanych przez nich strategii podatkowych.
- Najlepszym podejściem z perspektywy państwa jest elastyczne dobieranie środków polityki restrykcyjnej lub liberalnej, co nie jest możliwe poprzez tworzenie prawa, ale poprzez zawieranie indywidualnych porozumień z holdingami.

Postać ekstensywna pierwszej gry niekooperacyjnej

Legenda:

- gracze: państwo i podatnik;
- dwa typy podatników: ograniczający instrumenty podatkowe (O) lub hybrydujący strategię podatkowe (H);
- p – prawdopodobieństwo wystąpienia podatnika (O);
- dwa rodzaje zastosowanych przez podatnika strategii działania: agresywne (A) i defensywne (D);
- dwa rodzaje stosowanej przez państwo polityki: liberalne (L) i restrykcyjna (R);

Postać normalna pierwszej gry niekooperacyjnej

Postać normalna gry (oczekiwane wypłaty), przy $p=1/3$

Gracze: holding (1) i państwo (2)	Polityka restrykcyjna (R)	Polityka liberalna (L)
A^oA^H	-1, <u>5</u>	11, -5
A^oD^H	-9, <u>3</u>	9, -3
D^oA^H	<u>1</u> , <u>4</u>	<u>12</u> , -5
D^oD^H	-7, 2	10, <u>3</u>

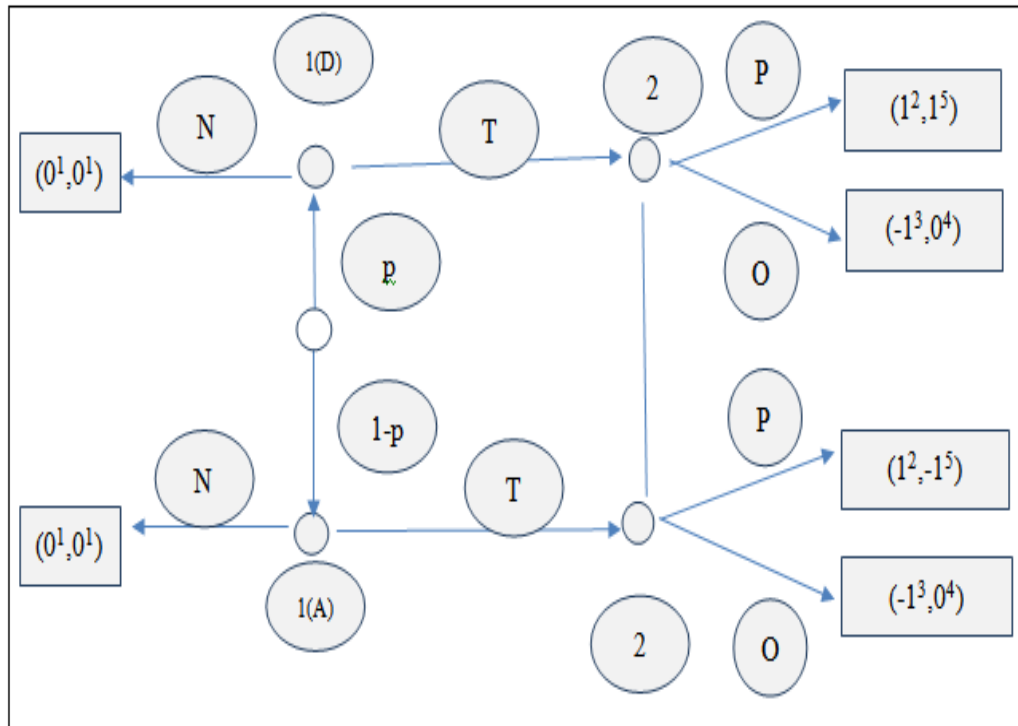
Postać normalna gry (oczekiwane wypłaty), przy $p=2/3$

Gracze: holding (1) i państwo (2)	Polityka restrykcyjna (R)	Polityka liberalna (L)
A^oA^H	-5,-2	10, <u>2</u>
A^oD^H	-9,-3	9, <u>3</u>
D^oA^H	<u>-1</u> ,-4	<u>12</u> , <u>2</u>
D^oD^H	-5,-5	11, <u>6</u>

7. Poprawa skuteczności polityki przeciwdziałania unikaniu opodatkowania może nastąpić poprzez zawieranie porozumień pomiędzy państwem i holdingiem międzynarodowym

- Państwo wprowadzając możliwość zawierania porozumień, może uzyskać dla siebie korzyść tylko w sytuacji gdy:
 - prawdopodobieństwo wystąpienia z wnioskiem podmiotu stosującego strategię defensywną jest większe niż prawdopodobieństwo wystąpienia podmiotu stosującego strategię agresywną, **oraz**
 - prawdopodobieństwo wystąpienia z wnioskiem podmiotu stosującego strategię agresywną jest większe od prawdopodobieństwa wystąpienia podmiotu stosującego strategię defensywną, a podmioty stosujące podejście agresywne nie będą składały wniosków.
- Dla holdingów najkorzystniejsza sytuacja powstaje, gdy dwa typy podatników (agresywny i defensywny) składają wnioski o porozumienie.

Postać ekstensywna drugiej gry niekooperacyjnej

Legenda:

- podarunek – wniosek o porozumienie;
- dwa typy podatków: hybrydujący strategie podatkowe w sposób agresywny (A) lub w sposób defensywny (D);
- p – prawdopodobieństwo wystąpienia podatnika (D);
- dwa rodzaje decyzji co do złożenia wniosku: podatek złożony wniosek (T), nie złożony wniosek (N);
- dwa rodzaje decyzji państwa: przyjąć wniosek (P) lub go odrzucić (O);

Postać normalna drugiej gry niekooperacyjnej

Postać normalna gry (oczekiwane wypłaty), przy $p=2/3$

Gracze: holding (1) i państwo (2)	Przyjąć (P)	Odrzucić (O)
$T^D T^A$	<u>3</u> , <u>1</u>	-3, 0
$T^D N^A$	2, <u>2</u>	-2, 0
$N^D T^A$	1, -1	-1, <u>0</u>
$N^D N^A$	0, <u>0</u>	<u>0</u> , <u>0</u>

Postać normalna gry (oczekiwane wypłaty), przy $p=1/3$

Gracze: holding (1) i państwo (2)	Przyjąć (P)	Odrzucić (O)
$T^D T^A$	<u>3</u> , -1	-3, <u>0</u>
$T^D N^A$	1, <u>1</u>	-1, 0
$N^D T^A$	2, -2	-2, <u>0</u>
$N^D N^A$	0, <u>0</u>	<u>0</u> , <u>0</u>

8. Analiza standardu *arm's length* dowiodła, że brak skoordynowanej polityki państw w zakresie przeciwdziałania unikaniu opodatkowania sprzyja stosowaniu cen transferowych do hybrydyzacji strategii podatkowych.

- Nieskuteczność stosowanych w Polsce rozwiązań podatkowych w zakresie cen transferowych wynika z tego, że:
 - standard *arm's length* nie ma charakteru regulacji szczególnej przeciwdziałającej unikaniu opodatkowania,
 - do interpretacji standardu konieczne jest zastosowanie zasad wypracowanych w teorii ekonomii,
 - interpretacja standardu wiążąca wartość z miejscem jej wytworzenia jest niewystarczająca i upoważnia administracje podatkowe do przenoszenia dochodu na podstawie podważalnych kryteriów kontroli i zdolności finansowej.

Dziękuję za uwagę